

Türkçe Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Hazırlıklı ve Hazırlıksız Konuşma Hakkında Geliştirdikleri Metaforlar¹

Metaphores Developed By Turkish Teacher Candidates In Terms Of Prepared/unprepared Speech

Mehtap ÖZDEN²

Geliş Tarihi: 13.06.2018 / Düzenleme Tarihi: 17.07.2018 / Kabul Tarihi: 19.07.2018

Özet

Konuşma, iletişim kurma yollarının başında gelmektedir ve toplum içerisinde yaşayan her birey hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yapmaya ihtiyaç duymaktadır. Akademik eğitimleri bittiğinde mesleklerini yaparken hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yapması ve öğretmesi gereken Türkçe öğretmen adaylarının bu konuşmaları yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri düşünceleri belirlemek bu araştırmanın temel amacıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden “*Olgu Bilim*” yöntemi kullanılmış, 2017- 2018 öğretim yılında Çanakkale’de Türkçe eğitimi alanında lisans eğitimi gören 73 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “*Türkçe Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Hazırlıklı ve Hazırlıksız Konuşma Yaparken Kendileri Hakkında Geliştirdikleri Metaforlar*” adlı form ile toplanmıştır. Veriler “içerik analizi” tekniği ile değerlendirilmiştir. Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri metaforlar incelendiğinde hazırlıksız konuşma ile ilgili olarak geliştirdikleri metaforları 11 farklı tema ile hazırlıklı konuşma ile ilgili olarak geliştirdikleri metaforları ise 10 farklı tema ile ifade ettikleri görülmektedir. Hazırlıksız konuşma ile ilgili geliştirilen 11 metafordan 9’u (84.63) olumsuz 2’si (%15.37) olumludur. Hazırlıklı konuşma ile ilgili geliştirilen metaforların sınıflandırıldığı 10 temanın ise 6’sı (% 86.65) olumlu 4’ü (% 13.35) olumsuz metaforlardan oluşmuştur. Sonuç olarak öğrencilerin hazırlıksız konuşma yaparken kendilerini daha yetersiz hazırlıklı konuşma yaparken ise yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Bu sebeple öğrencilere konuşma becerisi kazandırılırken hazırlıklı konuşma ile ilgili etkinlik ve çalışmalara ağırlık verilmesi başarıyı getirecektir.

Anahtar kelimeler: Metafor, Konuşma, Türkçe Öğretmen Adayı.

Abstract

Speech is at the beginning of communication. The main aim of this research is to determine the thoughts developed by the Turkish prospective teachers who are required to speak both prepared and unprepared while doing their professions when academic education and academic education are finished. The "Case Science" method was used as qualitative research methods in the research and 73 students who undergraduate education in Çanakkale in the academic year of 2017 - 2018 were formed. The data were collected by a form called "Metaphores Developed by Undergraduates of Turkish Education, Prepared and Ready" by the researcher. The data were evaluated by the "content analysis" technique. When the metaphors developed by the undergraduate students of Turkish education about the prepared and unprepared speeches are examined, it is seen that the metaphors developed by the students about the unprepared speech are expressed by 11 different themes and the metaphors developed by the 10 different themes about the prepared speeches. Eleven metafor 9 (84.63) developed in relation to impromptu speech are negative 2 (15.37%). Of the 10 templates in which the developed metaphors related to prepared speech were categorized, 6 (86.65%) were positive and 4 (13.35%) were negative metaphors. As a result, it was determined that the students felt that they were adequately speechless when speaking poorly. For this reason, it will be possible to give importance to activities and activities related to prepared speech while giving students the ability to speak.

Key Words: Metaphor, Speech, Turkish Teacher Candidate.

Giriş

İnsan doğası gereği istek ve ihtiyaçlarını, duygularını doğrudan ifade etmek yerine bunu davranışları veya örtük ifadelerle karşındakilere aktarma yolunu tercih etmektedir. “Düşünme işlerinde yetkin bir kavram ve deyim dağarcığımız olsaydı düşünme ürünlerimizin durumu şüphe yok ki, gerçektekenden bambaşka olacaktı. Sözlerimizi açık ve seçik olarak tanımlayıp kullanacağımızdan, ortaya koyacağımız bilgilerde, bu bilgilerin dışlaştığı önermelerde hiçbir şey karanlık kalmayacak, her yan apaydınlık olacaktı” (Uygur, 1962, 125). Duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçların doğrudan aktarıldığı bir dünyada yaşamak şüphesiz daha kolay olabilirdi ya da tam tersine dünya duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçların açıkça söylenmekten çekinildiği, örtük ifadelerle de anlatılamadığı için çok daha zor ve yaşanmaz bir hale gelebilirdi. “Antik Yunan filozoflarının zengin mitolojik kültürden tevarüs ettiği şüphesiz en önemli miraslardan biri olan “mecazi aktarım”, beraberinde getirdiği metafor kullanımını filozoflar arasında yaygınlaştırıp sözlü dilin yapı taşı olan mecazi konuşmayı yazılı

¹ Makale, 2018 ULEAD kongresinde sunulan sözlü bildirinin geliştirilmiş şeklidir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Çanakkale, Türkiye. E-posta: mehtapgunes@yahoo.com, mehtapgunes@comu.edu.tr

dilde de kemikleştirip meşru bir hale gelmesini sağlamıştır. İlerleyen zamanlarda filozoflar metaforu, anlatımı ya da yazılı metni estetik hale getirmek maksadıyla kullanmaktan ziyade onu, düşüncenin doğal eğilimi, dilin yeteneği ve felsefi fikirlerin derinleşme vasıtası olarak kullanmaya başlamışlardır” (Ekinci, 2016, 160). Metafor; üst, yukarı, öte anlamlarına gelen meta ve taşımak anlamına gelen pherein kelimelerinden oluşmuştur. Metafor, önceleri edebiyat ile ilgili bir kavram olarak düşünülmüşse de farklı bilim ve sanat dallarının ilgi alanı içerisine girmiştir. “Antik Çağlardaki retorikten günümüze kadar felsefe, dilbilim, anlambilim, eğitim, psikoloji gibi farklı alanlarda incelenen bir konu olmuştur. Günümüz postmodern söylemlerinin içinde de önemli bir yeri olan metafor, disiplinler arası yaklaşımlara açık bir kavramdır” (Uyan Dur, 2016, 123). Birçok bilim alanında yapılan çalışmalarda kullanılan metafor veri elde etmek ve sorunlara kaynağına inerek çözüm bulmak yolunda yardımcı olmaktadır. “Mesela psikolojik danışma çalışmalarında danışanın ilişkisiz görünen yaşantıları arasında bağlantı kurmaya yardım eden metaforlar, bu yaşantılara bağlı olarak ortaya çıkan duyguların ve algıların da bağlanmasına, daha iyi anlaşılmasına olanak sağlar” (Kararımak, Güloğlu, 2012, 123). Benzer şekilde dil veya eğitim çalışmalarında metaforlar aracılığı ile pek çok bilgi ve veri toplanması mümkündür. Metaforların nasıl oluştuğu veya oluşturulduğu konusunda yapılan çalışmalar vardır. “Kavramsal Metafor Teorisi olarak da anılan Lakoff ve Johnson’ın çalışmaları, insanın doğal düşünce işleyişinin metaforik olduğu üzerine kurulmuştur. Beyin bir kavramı başka bir kavrama dönüştürerek soyut olanı algı düzeyinde somutlaştırma yöntemiyle işlemektedir. Bilinçdışı meydana gelen bu işleyiş kişi fark etmeden oluşmaktadır” (Uyan Dur, 2016, 124). Bu sebeple kişinin konu hakkında geliştirdiği metafor onun o konu hakkında bilgisini, ilgisini, sevgisini, nefretini vb. ifade etmektedir. “Metaforların kendi anlamlarından söz edilemez. Çünkü onlara anlam katacak olan başlıamdır. Metaforların sosyal fenomenlerin anlaşılabilmesi için bağlamın algılanmasını sağlayabilmektedir. Böylelikle bağlamı çözümleyen metaforlar ile işlenmemiş veri arasındaki ilişki bilgi üretimine destek sağlayıcı bir ortam hazırlamaktadır” (Alpaslan, Özen Kutaniş, 2007, 12). Metaforlar yoluyla elde edilen bilgilerle çeşitli konular hakkında durum tespitlerinin yapılması ve çözümler üretilebilmesi mümkündür.

Konuşma, insanoğlunu diğer canlılardan ayıran en büyük özelliklerin başında gelmektedir. Bu özellik insanda aklın varlığı sayesinde. Akıl, doğuştan getirilen bazı beceri ve yeteneklerin ilerlemesi ve kullanılabilmesinde büyük görevler üstlenmektedir. İnsanoğlu aklı ile çevresini kendisini keşfetmekte ve anlamaktadır. Çevresini kendisini öğrendikçe de kendisinin yapabileceklerini ve yapamayacaklarını görmektedir. Konuşma organları doğuştan itibaren her insanda vardır, yani herhangi bir fiziksel veya zihinsel engel olmadığı takdirde bütün insanlar konuşabilmektedir. Ancak her insan etkili bir konuşmacı değildir. Çünkü insan, kendisini ve çevresini keşfederken yapabileceklerine ve yapamayacaklarına dair çeşitli fikirler edinmektedir. Günlük hayatta ve meslek hayatında kişinin kendisini ifade etmek için en çok kullandığı beceri ise konuşmadır. İnsan kendisini ifade etmek ve diğer insanları anlamak için dört beceriyi aynı anda kullanmaktadır, çünkü bu becerilerin ortaya konulması için etkileşimsel bir ortama ihtiyaç vardır. “İnsan sosyal bir varlık olduğundan dolayı bu dört temel beceriden en fazla ihtiyaç duyulan konuşma becerisidir” (Demir ve Melanlıoğlu, 2014). Çünkü kendi istek ve ihtiyaçlarını anlatabilmesi için en kestirme yol konuşmadır. “Toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsuru olan konuşma becerisi bireyin toplum içerisinde statü kazanmasında önemli rol oynar. Güzel ve etkili konuşma becerisine sahip olmayan bireyler çoğu zaman toplum tarafından çok fazla itibar görmemektedir” (Eyüp, 2013, 197). Konuşma, çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. “Konuşmanın amacına göre, eğlenmek için konuşma, öğrenmek için konuşma, bilgilenmek için konuşma; dinleyicileri ilişkisine göre etkileşimsel ve etkileşimsel olmayan konuşma; konuşma biçimine göre sorgulayıcı, ikna edici, betimleyici, bilgi verici konuşma; hazırlanma durumuna göre hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma vb. biçimlerde gruplandırılabilir” (Güneş, 2013, 123). Hazırlıksız konuşmalar günlük hayat içerisinde gerçekleşen önceden planlaması yapılmamış konuşmalardır, ancak bu tür konuşmalarda önceden bir plan yapılmamış olması konuşmanın plansız yapıldığı anlamına gelmez. “Hazırlıksız konuşmalar her ne kadar ismi itibarıyla plansızlığı çağırırsa da her bir hazırlıksız konuşma için kısa da süre zihinsel bir hazırlık süreci olmaktadır. Hazırlıksız konuşmada önemli olan, bu kısa hazırlık süresini en iyi şekilde kullanabilmek ve konuşma içeriğini doğru şekilde belirleyebilmektir. Hazırlıksız konuşma üzerine verilen eğitimde çok kısa da olsa kişinin zihinsel bir plan yapmasını gerektirliği öğrenciye kavratılmalıdır” (Sağlam ve Doğan, 2013, 47). Hazırlıklı konuşma denildiğinde daha akademik ve önceden planlanmış konuşmalar akla gelmektedir.

Konuşma becerisi diğer tüm yetenek ve becerilerde olduğu gibi yapılacak eğitim ve çalışmalarla geliştirilebilir. “Konuşma süreci ve sonrası değerlendirme aşamasında öğrencileri konuşmaya cesaretlendirmek ve bu becerilerini geliştirmek için beş ilkeye dikkat edilmelidir. Bunlar; 1) Öğrencileri güven verme, 2) Uygulama için çok sayıda fırsat sağlama, 3) Öğrencileri güdüleme, 4) Konuşma için uygun ortamlar hazırlama, 5) Zamanında ve doğru dönütler verme, olarak sıralanmaktadır” (Güneş, 2014, 22). Konuşma becerisi mesleklerin icrasında da oldukça önemlidir, ancak bazı meslekler için çok daha önemlidir. Bu tür meslekler genellikle kaynağında insan olan ve doğrudan insanla muhatap olunan mesleklerdir. Öğretmenlik bu tür mesleklerin başında gelmektedir. “Çocuk, ailesinden ve sosyal çevresinden edindiği dil alışkanlıklarıyla okula başlar. Söz konusu dil alışkanlıklarının bir kısmı gelişigüzedir. Çocukların doğru, güzel ve etkili konuşma becerisini elde etmelerine yardımcı olup rehberlik edecek yer ise şüphesiz okullardır ve daha çok ana dili öğretmenleridir” (Bulut, Açık ve Çiftçi, 2015, 136). Konuşma becerisini kazandırmak için yetiştirilen Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini icraları sırasında başarılı olmaları için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programlarının da ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte olması beklenir. “Bir dersin öğretim programı; toplumun ve bireylerin ihtiyaçları, teknolojik gelişmelerin etkisi göz önünde bulundurularak, eğitim felsefesi, tarihi, sosyolojisi, psikolojisi gibi temellerden hareket ederek var olan programdaki sorunların çözümünü için gözden geçirilir ve belirli kuramlara, modellere, bağlantılara, araştırmalara bağlı olarak yenilenebilir” (Arı, 2016, 236). Öğretmenin konuşma becerisinde etkin olması mesleğinin icrasında ve başarısında tartışmasız çok önemlidir. Ceran (2012) Türkçe eğitimi lisans öğrencileri ile yaptığı çalışmada öğrencilerin % 79,6’sının Konuşma Eğitimi Dersi’ne karşı olumlu tutum sergilediklerini tespit etmiştir. Bu da öğretmen adaylarının konuşma becerisi konusunda bilinçli olduğunu, lisans eğitimi sırasında bu konunun üzerinde durulmasının etkili sonuçlar getireceğini işaret etmektedir.

Araştırmanın Amacı:

Temel amaç Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri düşünceleri metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu temel amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe eğitimi lisans öğrencileri hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendilerini hangi metaforlarla özdeşleştirmektedir?
2. Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri metaforlar hangi temalar altında toplanılabilir?
3. Türkçe eğitimi lisans öğrencileri hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri ile özdeşleştirdikleri metaforları nasıl tanımlamaktadırlar?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri ile ilgili olarak geliştirdikleri metaforları tespit etmek amacıyla yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden “*Olgu Bilim*” yöntemi kullanılmıştır. Olgu Bilim (fenomenoloji), bireylerin çevreleri olan etkileşimlerindeki deneyimlerine yükledikleri anlamları araştırmaktadır. Kişi veya kişilerin yaşadıkları deneyimlerin yapısı ve özünü anlamlandırma olgu bilimin temel amaçlarından (Mulveen ve Hepworth, 2006).

Çalışma Grubu

Türkiye'nin batısındaki bir üniversitede Türkçe eğitimi alanında lisans eğitimi gören 73 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma 2016- 2017 öğretim yılında bahar yarıyılında Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi Dersi'ni alan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak çalışma grubu belirlenmiştir. Bu örnekleme türünün kullanılmasında amaç araştırma konusuna gönüllü olarak katılan bireylerden derinlikli ve zengin bilgi toplamaktır (Patton, 2005).

Verilerin Toplanması

Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “Türkçe Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Hazırlıklı ve Hazırlıksız Konuşma Yaparken Kendileri Hakkında Geliştirdikleri Metaforlar” adlı form ile toplanmıştır. Verilerin toplandığı formda kişisel bilgiler ile hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri ile ilgili geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforları geliştirme sebebine yönelik sorular yer almaktadır. Alan uzmanı üç öğretim üyesinden görüş alınarak görüşme formu hazırlanmış, alan uzmanlarının görüşleri ile eksiklik ve yanlışlıklar giderildikten sonra yarı yapılandırılmış görüşme formu katılımcılara sunulmuştur. Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri ile ilgili bakış açılarını “Kendimi hazırlıklı konuşma yaparken gibi hissediyorum; çünkü” cümlesini ve “Kendimi hazırlıksız konuşma yaparkengibi hissediyorum; çünkü” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Bu cümlelerle oluşturulmuş yarı yapılandırılmış form dağıtılarak, yalnız birer metaforla öğrencilerin düşünceleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların kendi el yazıları ile yazdıkları kelime ve cümleler temel veri kaynağıdır.

Verilerin Analizi

Veriler, “içerik analizi” tekniği ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi; bir veya birçok metin içindeki sözcüklerin, kavramların, temaların, deyimlerin karakterlerin veya cümlelerin varlıklarını belirlemek ve onları sayıya dökmek için kullanılır (Kızıltepe, 2015). İçerik analizindeki temel amaç, benzer özellikler taşıyan verileri belirli temalar çerçevesinde toplamak, bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde birleştirerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Elde edilen veriler aşağıdaki aşamalar izlenilerek değerlendirilmiştir:

1. Metaforların oluşturulması: Araştırmaya katılan öğrencilerin oluşturdukları metaforlar ile metafor tablosu yapılmıştır. 73 öğrencinin katıldığı çalışmada Öğrenci konu ile ilişkili metafor geliştirmediklerinden bu öğrencilerden elde edilen veriler çalışmaya eklenmemiştir. Öğrenciden tespit edilen metaforlar veri kodlayıcısı (araştırmacı) tarafından değerlendirilmiştir.

2. Temaların Oluşturulması: Öğrencilerin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında düşündükleri metaforlar ortak özellikler ele alınarak gruplandırılmıştır. Veri kodlayıcısı tarafından alfabetik sıraya göre düzenlenen metafor tablosu iletane tema tespit edilmiştir. Öğrencilerin oluşturdukları metaforların hangi temalarda yer alacağına veri kodlayıcısı karar vermiştir.

3. Geçerlik ve Güvenirlik Aşaması: Veri analiz süreci ayrıntılı olarak anlatılarak ve doğrudan aktarmalar kullanılarak araştırmanın geçerliğinin ve güvenirliliğinin sağlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri tema ve metaforlara ilişkin bulgular

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin kendileri hakkında hazırlıksız konuşma yaparken oluşturdukları temalar tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Hazırlıksız konuşma ile ilgili geliştirilen metaforlara ait temalar

Tema	Frekans (f)	Yüzde (%)
Temalar	F	%
Şaşkınlık (-)	12	18.46
Endişe (-)	12	18.46
Yeterlilik (+)	7	10.76
Yetersizlik (-)	7	10.76
Çaresizlik (-)	7	10.76
Saçmalama düşüncesi (-)	6	9.23
Bilgisizlik (-)	4	6.15
Heyecan (-)	4	6.15
Özgürlük (+)	3	4.61
Anlaşılmazlık (-)	2	3.07
Küçüklük (-)	1	1.5
Toplam	65	100

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin kendileri hakkında oluşturdukları metaforların 11 tema altında toplandığı ve bu 11 temadan sadece iki tanesinin “yeterlilik” % 10.76 ve “Özgürlük” % 4.61 olumlu temalar olduğu görülmektedir. Temalara bakıldığında “şaşkınlık” ve “endişe” temalarının %18.46 ile en çok benzetmenin yapıldığı tema olduğu anlaşılmaktadır. Daha sonra ise yine “yetersizlik, çaresizlik, saçmalama düşüncesi, bilgisizlik, heyecan, anlaşılma ve küçüklük” temaları gelmektedir. Aslında temalara bakıldığında olumsuz temaların hemen hepsinde bilgisizlikten kaynaklanan duyguların varlığı anlaşılmaktadır. Birey kendisini her hangi bir konuda bilgiden yoksun hissettiğinde ortaya çıkan durumları ve duyguları hazırlıksız konuşma ile ilgili geliştirilen metaforların altında toplandığını temalarda görmek mümkündür. Olumlu temalarda ise bilmenin verdiği rahatlıktan kaynaklanan “yeterlilik ve özgürlük” temalarının ortaya çıktığı söylenebilir.

Tablo 2. Hazırlıksız konuşma ile ilgili geliştirilen metaforlar

Temalar	F	%	Metaforlar
Şaşkınlık	12	18.46	Bir anda plansız kendimi sokağa atmış, İlkokula yeni başlayan çocuk, İsmail Küçükkaya, Komedyen, Mehmet Ali Birand, Mustafa Topaloğlu, Sokak röportajcısı, Standup yapan insanlar, Ürkek bir kuş, Yağmurda sırlıklam ıslanmış kedi, Yumurtadan yeni çıkmış kuş, Canlı yayına bağlanan muhabir
Endişe	12	18.46	Araba farına tutulmuş tavşan, Geri dönüşü olmayan sınavda, Geyik, Kapana kısılmış fare, Kedi, Öğrenci, Sosyal medya sürekli anlatım bozukluğu yapan adam, Sudan çıkmış balık, Tahtaya kaldırılan öğrenci, Canlı yayına bağlanan muhabir
Yeterlilik	7	10.76	Fatih Portakal, Fatih Terim, Ferhan Şensoy, Haber spikeri, Profesör, Canlı haber sunucusu
Yetersizlik	7	10.76	Denizdeki tilki, Dersine çalışmamış bir öğrenci, Dibe vurmuş gemi, Esnemeyen lastik, Hodor, Öğrenci, Tavşan
Çaresizlik	7	10.76	Kurbanlık koyun, Kurtların arasına atılmış koyun, Sağanak yağmurda şemsiyesiz kalmış insan, Sonsuz boşluk, Sudan çıkmış balık, Yabancılar, Yaz

			mevsiminde şemsiyesiz yağmura yakalanmış
Saçmalama düşüncesi	6	9.23	Başarısız bir siyasetçi, Devlet Bahçeli, Gaf yıldızı, Hatası gözlenen ve beklenen insan, Teyo Emmi, Yıldız Tilbe
Bilgisizlik	4	6.15	Aciz bir çocuk, Balık, Bomboş bir kutu, Bozuk bir mikrofon
Heyecan	4	6.15	Kuş, Maç sunucusu, Mehmet Ali Birand, Sözlüye kaldırılan öğrenci
Özgür	3	4.61	Gökyüzü, Kuş, Şair
Anlaşılmaz	2	3.07	İbrahim Tatlıses, Pazar esnafı
Küçük	1	1.5	Kum tanesi
Toplam	65	100	

Tablo 2’de ise hazırlıksız konuşma ile ilgili üretilen metaforların değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan temalar ve temaları oluşturan metaforlar bulunmaktadır. “Şaşkınlık” teması ile ilgili oluşturulan metaforlara bakıldığında ne yapacağını bilemeyen insanlara veya ünlü kişilere benzetmelerin, ürkekliği ve şaşkınlığı ile dikkat çeken hayvanlara benzetmelerin olduğu görülmektedir. Kendisini ne yapacağını bilemeyen ünlü bir kişiye benzeten öğrencinin bu kişiye benzetme sebebinin şu şekilde açıkladığı görülmektedir:

“Kendimi hazırlıksız konuşma yaparken İsmail Küçükkaya gibi hissederim, çünkü beden dilini çok kullanan ve konu dışına çıkıp başka yan konulara da geçerek konuşmayı bölen gibi hissediyorum” (Ö.23).

Hazırlıksız konuşma ile ilgili temalardan “endişe” temasına giren metaforlardan biri de “sudan çıkmış balık”tır. Kendisini “Sudan çıkmış balık” gibi hisseden öğrencinin yaşadığı duygu şu şekildedir:

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi sudan çıkmış balık gibi hissediyorum, çünkü söyleyecek bir şey bulamamaktan, hata yapmaktan korkuyorum” (Ö. 41).

“Yetersizlik” temasında bir öğrenci kendisini “Hodor”a benzetmiştir. Hodor; “Game Of Thrones” adlı dizideki iri yarı, kaslı ve kuvvetli ama zekâ yönünden zayıf ve ağızından sadece “hodor” sesleri çıkan kahramanın adıdır. Yani kendisini bu kahraman gibi hisseden öğrenci zekâ yönünden eksik ve ağızından anlamsız kelimeler çıkan bir insan gibi düşünmektedir.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi Hodor gibi hissediyorum, çünkü hazırlıksız konuşma yaparken savruk ve rahatsız oluyorum” (Ö. 68).

“Çaresizlik” temasında kendisini “kurtların arasına atılmış koyun” gibi hisseden öğrencinin yaşadığı çaresizlik duygusu da oldukça dikkat çekicidir.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi kurtların arasına atılmış koyun gibi hissediyorum, çünkü konuşma hakkında bir planlama yapmadığım için ve konuya hâkim olmadığım için dinleyenler cahil olarak görebilir” (Ö. 13).

Hazırlıksız konuşma yaparken “saçmalama düşüncesi” teması altında düşünceleri alınan öğrencilerden bir tanesi kendisini Yıldız TİLBE adlı popüler sanatçıya benzetmiştir. Sanatçı kişilik olarak rahat görünen, derin duygular yaşayıp bunu şarkılarına yansıtan biri olarak bilinmektedir. Öğrenci de kendisi hakkında muhtemelen derinlerde bir yerde konuştuğu konu hakkında duygu ve düşünceleri olan biri olarak düşünmekte ancak adı geçen sanatçının saçmalamaktan veya hata yapmaktan korkmayan biri olmasına rağmen kendisinin onun gibi görünmek istemediği için hazırlıksız konuşma yaparken sıkıntı duyduğu anlaşılmaktadır.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi Yıldız TİLBE gibi hissediyorum, çünkü ne sorulursa saçma sapan cevaplar veren rahat ama mantıksız, ilginç cevaplar veren biri ben de hazırlıksız bir konuşma yaptığımda kendimi ona benzetiyorum” (Ö. 69).

Hazırlıksız konuşma yaparken “bilgisizlik” teması ile ilgili olarak öğrencilerden birisi kendisini boş bir kutuya benzetmektedir:

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi boş bir kutu gibi hissediyorum, çünkü hazırlıksız yapılan konuşmaların içine ne doldurduğumuzu anlamıyoruz bile” (Ö. 42).

Bir başka tema hazırlıksız konuşma ile ilgili olarak “heyecan” temasıdır.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi kuş gibi hissediyorum, çünkü Kuş gibi kalbim pır pır diye atıyor ve sesim daha tiz çıkıyor” (Ö. 43).

Hazırlıksız konuşma yaparken öğrencilerin kendileri hakkında geliştirdikleri metaforlardan oluşan iki tema olumlu metaforlardan oluşmaktadır. Bunlar “yeterlilik ve özgürlük” temalarıdır. Yeterlilik temasından bir metafora örnek vermek gerekirse öğrenci kendisini “haber spiker”ine benzetmiştir.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi haber spikeri gibi hissediyorum, çünkü bilgi sahibi, söyleyeceklerimin sırasını bildiğimi ve akıcı konuştuğumu düşünüyorum” (Ö.1).

Hazırlıksız konuşma ile ilgili geliştiren ve “özgürlük” teması başlığı altında incelenen metafor da “gökyüzü” metaforudur.

“Hazırlıksız konuşma yaparken kendimi gökyüzü gibi hissediyorum, çünkü Hazırlıksız konuşmada dilediğim ve istediğim gibi konuşabiliyorum” (Ö. 67).

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıklı konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri tema ve metaforlara ilişkin bulgular

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin kendileri hakkında hazırlıksız konuşma yaparken oluşturdukları temalar tablo 3’te görülmektedir.

Tablo 3. Hazırlıklı konuşma ile ilgili geliştirilen metaforlara ait temalar

Tema	Frekans (f)	Yüzde (%)
Temalar	F	%
Uzmanlık (+)	26	38.8
Kendine güvenmek (+)	12	17.9
Düzenlilik (+)	7	10.44
Rahatlık (+)	6	8.9
Liderlik (+)	6	8.9
Heyecanlilik (-)	4	5.9
Farklılık (-)	3	4.47
Çaresizlik (-)	1	1.49
Şaşkınlık (-)	1	1.49
Kâşiflik (+)	1	1.49

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin hazırlıklı konuşma yaparken kendileri hakkında oluşturdukları metaforların 10 tema altında toplandığı ve bu 10 temanın dört tanesinin “heyecan” % 5.9, “farklılık” %4.47, “çaresizlik” % 1.49 ve “şaşkınlık” % 1.49 olumsuz temalar olduğu görülmektedir. Öğrenciler kendilerini hazırlıklı konuşma yaparken genellikle olumlu düşünmüşler ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. “Uzmanlık” teması %38.8 ile en çok benzetmenin yapıldığı temadır. Daha sonra “kendine güvenmek, düzenlilik, rahatlık, liderlik, kâşiflik” temalarının sıralandığı görülmektedir. Hazırlıklı konuşma yaparken öğrencilerin bilgi sahibi olmanın ve hazırlık yapmanın verdiği rahatlığı ve güveni kendileri ile ilgili olarak geliştirildikleri metaforlarda görmek mümkündür.

Tablo 4. Hazırlıklı konuşma ile ilgili geliştirilen metaforlar

Temalar	F	%	Metaforlar
Uzmanlık	26	38.8	Alanında uzman bir konuşmacı/Mehmet Ali Birand/, Ahmet Şerif İzgören, Alanında uzman bir yazar, Alanında uzman bir yönetici, Artist /Tiyatrocu, Haber bülteni sunucusu/Spiker/Sunucu, Öğretmen, Pazarlamacı, Politikacı/Milletvekili/Siyasetçi, Recep Tayyip Erdoğan, Şair
Kendine güvenmek	12	17.9	Aslan, Hatip/ünlü bir konuşmacı, Çınar, Önemli bir iş adamı, Sanatçı /Tarkan, Sınava iyi hazırlanmış bir öğrenci, Siyasetçi
Düzenlilik	7	10.44	Çalar saat, Başkan, Öğretmen, Siyasetçi, Tecrübeli bir

			konuşmacı, Yağmurda şemsiye ile yürüyen insan
Rahatlık	6	8.9	Ahmet Şerif İzgören, Ana haber sunucusu, Acun, Evindeki anne, kök salmış ağaç, Tyrion Lannister
Liderlik	6	8.9	Atatürk, Binali Yıldırım, Hitler, Kaplan, Lider, Ordu komutanı
Heyecanlılık	4	5.9	Canlı yayındaki program sunucusu, Patlamaya hazır bomba, Şarkıcı, Ürkek bir ceylan
Farklılık	3	4.47	Flash TV oyuncularını, Haber spikeri, Temizlik görevlisi
Çaresizlik	1	1.49	Kurbanlık koyun
Şaşkınlık	1	1.49	Zincirini kırmış boğa
Kâşiflik	1	1.49	Bir şey keşfetmiş kâşif gibi
Toplam:	67	100	

Tablo 4'te öğrencilerin hazırlıklı konuşma yaparken kendileri ile ilgili geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforların dahil edildiği temalar yer almaktadır. Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin kendilerini genellikle hazırlıklı konuşma sırasında yeterli ve yetkin gördükleri anlaşılmaktadır. "Uzmanlık" temasında öğrencilerin kendilerini başarılı, toplum içerisinde seçilmiş ve başarıları ile farklı olan insanlara benzettikleri görülmektedir. Örneğin kendisini Ahmet Şerif İZGÖREN adlı kişiye benzeten öğrenci bu durumu şu şekilde ifade etmiştir.

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi Ahmet Şerif İZGÖREN gibi hissediyorum, çünkü konuştuğum konuya son derece hâkim olduğumu düşünüyorum" (Ö. 15).

Kendine güvenmek temasını oluşturan metaforlardan birisinde ise öğrenci durumu aşağıdaki gibi ifade etmektedir.

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi çınar gibi hissediyorum çünkü yere sağlam basıyor ve güvende oluyorum" (Ö. 66).

"Düzenlilik" temasında öğrencilerin hazırlık yaptıkları ve planlı oldukları için kendileri ile ilgili geliştirdikleri olumlu metaforlar bulunmaktadır. Bunlardan biri de öğretmen metaforudur.

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi Elimde neler konuşacağıma dair bir belge oluyor ve ona göre konuşmamı yapıyorum" (Ö. 51).

"Rahatlık" temasında öğrenciler kendilerini yapacakları işe hâkim hissettiklerinden bu tema başlığı altına giren metaforlar geliştirmişlerdir.

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi evindeki anne gibi hissediyorum, çünkü çekinecek ve utanacak hiçbir şey görmüyorum" (Ö. 6).

"Liderlik" temasında başarısını ispatlamış, kendisine güvenen ve insanlar tarafından kabul edilerek insanları arkasından sürükleyen kişilere kendilerini benzettikleri görülmektedir. Örneğin yaşadığı dönemde kendi ülkesi de dâhil olmak üzere birçok ülkeyi felakete sürüklemiş ancak çok başarılı bir hatip olan Hitler'e öğrencilerin kendilerini benzettikleri görülmektedir.

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi Hitler'e benzetiyorum, çünkü düşünceleri ne kadar yanlış olsa da büyük halk kitlelerini sözleri ile ayağa kaldırma yeteneğine sahipti" (Ö. 19).

Tablo 4'te hazırlıklı konuşma ile ilgili olarak öğrencilerin geliştirdikleri ve olumsuz temalar altında toplanan olumsuz metaforlar da bulunmaktadır. Bu metaforlara baktığında öğrencilerin hazırlık yapmış olsalar dahi kendilerini yeterli görmemelerinden kaynaklanan "heyecan, farklılık, çaresizlik ve şaşkınlık" temaları yer almaktadır.

Heyecan teması;

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi patlamaya hazır bomba gibi hissediyorum, çünkü pimi çekilmiş bir bomba gibi olurum. Konuşma anı gelene kadar kalbim patlayacak gibi olur" (Ö. 63).

Farklılık teması;

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi Flash TV oyuncularını gibi hissediyorum, çünkü kendimi en doğal halimde hissedemiyorum." (Ö. 63).

Çaresizlik teması;

"Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi kurbanlık koyun gibi hissediyorum, çünkü kendimi çaresiz ve kaçacak yerim yokmuş gibi hissediyorum" (Ö. 63).

Şaşkınlık teması;

“Hazırlıklı konuşma yaparken kendimi zincirini kırmış boğa gibi hissediyorum, çünkü ne yapacağımı ne tarafa gideceğimi bilemiyorum” (Ö. 4).

Sonuçlar

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıksız konuşma yaparken olumsuz duygu ve düşüncelere, hazırlıklı konuşma yaparken ise olumlu duygu ve düşüncelere sahip oldukları görülmüştür. Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri metaforlar incelendiğinde geliştirilen metaforların sınıflandırıldığı 11 temadan 9'u (84.63) olumsuz 2'si (%15.37) olumlu; hazırlıklı konuşma ile ilgili geliştirilen metaforların sınıflandırıldığı 10 temanın ise 6'sı (% 86.65) olumlu 4'ü (% 13.35) olumsuz metaforlardan oluşmuştur. Sonuç olarak öğrenciler hazırlıksız konuşma yaparken kendilerini daha yetersiz hazırlıklı konuşma yaparken ise yeterli görmektedir.

Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin hem hazırlıklı konuşma hem de hazırlıksız konuşma yaparken kendileri hakkında geliştirdikleri metaforların bilgi eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. “Konuşma anlatıma dayalı bir dil becerisidir. Anlatımın olabilmesi için öncelikle anlamının gerçekleşmesine, belli bir dil düzeneğine sahip olunmasına, ana dilinin gramerine sahip olunmasına, bilgi birikimi ve kelime hazinesi gibi zihinde anlam kurgusunu sağlayan unsurlara ihtiyaç vardır. Bunlar vasıtasıyla bir anlatım aracı olan sözlü anlatım ortaya çıkar” (Erdem, 2013, 418). Özeldir Türkçe eğitimi lisans öğrencileri ve genelde bütün lisans eğitimi öğrencileri için yapılması gereken şeyin gerekli bilgiye sahip olunmayan konuda konuşma yapılmaması gerektiğinin öğretilmesidir. Konuşma ister hazırlıksız ister hazırlıklı olsun konu hakkında bilgi sahibi olunmadığında konuşma sırasında hem fiziksel hem ruhsal hem de zihinsel sıkıntıların yaşanacağını öğrencilere öncelikle öğretilmesi gerekmektedir.

İnsanlar bildikleri kelimeler ile düşünür ve konuşurlar, bu sebeple konuşma becerisinde başarı sağlamak için yapılacak çalışmaların başında kelime hazinesini geliştirmek gelmektedir. Yıldız (201) tarafından yapılan hazırlıklı konuşma ile ilgili bir çalışmada kız öğrencilerin konuşmalarında kelime türü, sayısı vb. gibi hususlarda erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları ama bütün hem kız hem de erkek öğrencilerin atasözü, ikileme ve özdeyiş ya kullanmadığı ya da çok az kullandığı belirlenmiştir. Öğrencilerin konuşma sırasında kendilerini daha rahat hissetmeleri ve konuşma ile ulaşmak istedikleri amaca ulaşabilmeleri için kelime hazinelerinin geliştirilmesi önemlidir.

Akaya (2013) yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının konuşma sorunlarını sırasıyla ses, ton vurgu, telaffuz yanlışları, psikolojik sebepler, topluluk karşısında konuşamama, birebir ilişkilerde konuşamama, konuşmaya duraksaması, dil bilgisi kurallarını uygulayamama, bilgi eksikliği, konuşmaya odaklanamama, fiziksel sebepler, toplumsal engeller şeklinde tespit etmiştir. Öğretmen adayı öğrencilerin konuşma sorunları ile ilgili olarak ortaya koydukları bilgiler ile bu çalışmada Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin ortaya koydukları metaforlar birbiri ile örtüşmektedir. Bilgi eksikliği ve bundan kaynaklanan zihinsel, fiziksel ve sosyal sıkıntılar sonucu ortaya konuşma ile ilgili yaşanan güçlükler çıkmaktadır.

Özkan ve Kınay (2015) tarafından öğretmen adaylarının konuşma kaygılarına yönelik yapılan bir çalışmada öğretmen adaylarının daha önce topluluk karşısında konuşmalarının onların konuşma kaygılarında azalmaya sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özdemir (2018) de Türkçe öğretmen adayları ile yaptığı hazırlıklı konuşma ile ilgili çalışmasında hazırlıklı konuşmalar yapmanın öğretmen adaylarının konuşma kaygılarını gidermede anlamlı bir fark yarattığını tespit etmiştir. Bu durum da göstermektedir ki Türkçe öğretmeni yetiştiren lisans programlarında topluluk karşısında konuşma ile ilgili çalışmalara yer verilmesi faydalı olacaktır. Çalışmada öğrencilerin gerek hazırlıklı gerekse hazırlıksız konuşma yaparken kendilerini kapana kısılmış, çaresiz, şaşkın, heyecanlı, endişeli vb. duygu ve durumlarda daha az hissetmeleri, bu duygu ve durumları deneyimlerle aşmaları sağlanmalıdır.

Konuşma becerisi ile ilgili olarak Türkçe eğitimi lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında zorunlu ve seçmeli dersler yer almaktadır. Arhan (2007) tarafından yapılan çalışmada konuşma eğitimi dersi alan ve almayan öğretmen adayları arasında konuşma eğitimi dersi alan öğrenciler lehine farklılıklar bulunmuştur. Öğrencilerin geliştirdikleri metaforlardan da yola çıkılarak bu konuda bilgi ve tecrübe eksiklerinin giderilmesi için Türkçe öğretmeni yetiştiren bölümlerin yanı sıra diğer öğretmen yetiştirme programlarında da konuşma becerisini geliştirecek derslerin sayısı artırılmalıdır.

Türkçe eğitimi lisan öğrencileri ile yapılan bu metaforik çalışmada hazırlıklı konuşma ve hazırlıksız konuşma ile ilgili olarak dağıtılan bir form aracılığı ile öğrencilerden veriler toplanmıştır. Verilerin toplandığı öğrencilerin sınıf seviyesi lisans üçüncü sınıf ve bahar dönemidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 10.95'i hazırlıksız konuşma, % 8,2'si hazırlıklı konuşma ile ilgili olarak metafor geliştirememişlerdir. Bu durum Türkçe eğitimi alanında çalışanlar için düşündürücüdür. Türkçe öğretmen adaylarının metafor anlama ve üretmeleri ile ilgili Bayat ve Çetinkaya (2016) tarafından yapılan bir çalışmada da Türkçe öğretmen adaylarının metaforları anlama ve üretme becerisinin yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Türkçe eğitimi lisans programında okutulan derslerde bu konudaki eksikliklerin de giderilmesi için çalışma yapılmalıdır.

Öneriler

Türkçe eğitimi lisans programlarında okuyan öğrencilere hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma çalışmaları etkinliklerle ve uygulamalı olarak yoğun bir şekilde yaptırılmalıdır.

Hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yapmak için gerekli bilgi ve altyapıya sahip olunması için öğrencilerin okuma ve dinleme çalışmalarını daha etkin bir şekilde yapması sağlanmalıdır.

Konuşma becerilerinin geliştirilmesi için bilimsel çalışmalar yapılmalı ve bu çalışmaların sonuçları uygulamaya geçirilmelidir.

Metaforik çalışma yoluyla öğrencilerin hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma yaparken yaşadıkları duygu ve düşüncelerden yola çıkılarak çalışmalarına yön verilmelidir.

Kaynakça

- Akkaya, A. (2013). Öğretmen Adaylarının Konuşma Sorunlarına İlişkin Görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (20), 405-420.
- Alpaslan, S, Kutanis, R. (2007). Bilimsel Bilgi Üretiminde Metaforların Rolü: Destek mi, Engel mi?. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 1-17.
- Arhan, S. (2007). *Öğretmen görüşlerine göre ilköğretim okulları ikinci kademedeki konuşma eğitimi (Ankara ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arı, G. (2016). Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı Sözlü İletişim Öğrenme Alanındaki Kazanımlara Eleştirel Bir Bakış. *Sakarya University Journal of Education*, 6 (2), 235-253. DOI: 10.19126/suje.40827
- Bayat, N, Çetinkaya, G. (2016). Türkçe Öğretmen Adaylarının Metaforları Anlama ve Üretme Becerilerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (38), 31-47
- Bulut, K., Açık, F. & Çiftçi, Ö. (2016). Mikro Öğretim Tekniğinin Türkçe Öğretmen Adaylarının Konuşma Becerilerine Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4 (1): 134-150.
- Ceran, D. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Konuşma Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 5(8), 337-358.
- Demir, T. ve Melanlıoğlu, D. (2014). Ortaokul Öğrencileri İçin Konuşma Kaygısı Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 47(1), 103-124.
- Ekinci, N. (2016). Metafor ve Mantık. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (57), 159-174.
- Erdem, İ. (2014). Konuşma Eğitimi Esnasında Karşılaşılan Konuşma Bozuklukları ve Bunları Düzeltme Yolları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013 (11), 415-452. DOI: 10.14520/adyusbd.453
- Eyüp, B. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Konuşma Becerilerini Kullanmaya Yönelik Tutumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 43 (197), 95-113.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. (1. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Güneş, F. (2014). Konuşma Öğretimi Yaklaşım ve Modelleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (1), 1-27.
- Kararımk, Ö, Güloğlu, B. (2012). Metaphor: The Bridge Between Client and Counselor. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (37), 122-135.
- Kızıltepe, Z. (2015). İçerik Analizi. F. N. Seggie; Yasemin Bayyurt (Ed.). *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Mulveen, R. ve Hepworth, J. (2006). An Interpretative Phenomenological Analysis of Participation in a Pro-Anorexia Internet Site and Its Relationship with Disordered Eating. *Journal of Health Psychology*, 11(2), 283-296.
- Özdemir, S. (2018). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Konuşma Kaygısını Gidermede Hazırlıklı Konuşmaların Rolü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 361-374.
- Özkan, E, Kınay, İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Konuşma Kaygılarının İncelenmesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4 (3), 1290-1301. DOI: 10.7884/teke.519
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. John Wiley&Sons, Ltd.
- Sağlam, Ö, Doğan, Y. (2013). 7. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıksız Konuşma Becerileri/The Impromptu Speaking Skills of 7th Grade Students. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (24), 43-56.
- Uyan Dur, B. (2016). Metafor ve Ekslibris. *EX-LIBRIST - Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3 (5), 122-128.
- Uygur, N. (2014). İğretileme (Metafor) Problemi. *İstanbul Üniversitesi Felsefe Arkivi Dergisi*, 0 (13), 125-139.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. (2016). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Hazırlıklı Konuşmalarındaki Söz Varlıkları. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (210), 411-424.

Summary

Speaking is the top of the means of communication and every individual, living in the community, needs to be prepared and unprepared for speaking. The basic aim of this research is to make prepared and unprepared speeches while doing their professions when their academic education is over and also to determine the thoughts developed by the Turkish teacher candidates about them while they are doing these conversations. Instead of expressing their emotions directly, they prefer to express their wishes and needs according to human nature in terms of their behaviors or implicit expressions. It could have been easier to live where emotions, thoughts, desires and needs were directly conveyed, or on the contrary, the world could become much more difficult and uninhabitable because the emotions, thoughts, desires and needs were with drawn from being explicitly spoken, Metaphor; consists of top, upper, behind meanings of the "meta" and moving meaning of "pherein" words. Although metaphor was considered as a concept related to literature in the beginning, it has become a subject of interest in different sciences and arts. The metaphor used in studies carried out in many scientific fields helps to find data and to find solutions to problems. Likewise, it is possible to collect a lot of information and data through metaphors in language or training studies. For this reason, the metaphor that the person has developed about the subject has its knowledge, attention, liking, detestation, etc.

Speech is one of the greatest traits that distinguish human beings from other living things. This feature is based on the human mind. The mind assumes great tasks in the progress and use of some innate skills and abilities. Mankind is discovering and understanding the wisdom and the environment itself. He sees that he can and can not do his own as he learns about himself. Speech organs exist from birth to every human being, that is, all people can talk if there is no physical or mental obstacle. But not every person is an effective speaker. Because people have various ideas about

what they can and can not do when they discover themselves and their environment. Unprepared speech is speech that has not been planned in advance in daily life, but it does not mean that speech has been made unplanned because no such plan has been made in advance. When it comes to prepared conversation, more academic and pre-planned conversations come to mind.

Purpose of the research:

The main objective is to determine the thoughts developed by the undergraduate students of Turkish education about themselves in preparation and unprepared speech through metaphors. Depending on this basic purpose, the following questions are sought to answer:

1. Which metaphors does the undergraduate students of Turkish education identify themselves with their prepared and unprepared speech?
2. Which themes can be gathered under metaphors that Turkish undergraduate students have developed about themselves in preparing and unprepared conversations?
3. How do the undergraduate students of Turkish education identify the metaphors they identify with their prepared and unprepared speech?

Method

Model of your research The "Case Science" method was used as a qualitative research method in order to determine the metaphors developed by the undergraduate students of Turkish education about themselves in preparing and unprepared speech working group a university in western Turkey on Turkish education degree in the field who are 73 students in the study group. The study was conducted in the spring semester of the 2016-2017 academic year with students taking the Lecture Techniques I: Speech Training Course. The study group was determined using the maximum diversity sample from the purposeful sampling types.

Collection of Data

The data were collected by a form called "Metaphores Developed by Undergraduates of Turkish Education, Prepared and Ready" by the researcher. In the form on which the data are gathered, there are metaphors that they have developed about themselves in preparing and unprepared conversations with personal information and questions about the reason for developing this metaphor. The words and phrases written by participants in the survey with their handwriting are the main source of data.

Analysis of Data

The data were evaluated using the "content analysis" technique. The obtained data were evaluated according to the following steps:

1. Creation of metaphors
2. Creating Themes
3. Validity and Reliability Phase

Findings and Comments

Findings related to the themes and metaphors developed by the undergraduate students about their own language during their unprepared speech: It is seen that the metaphors created by the students about them are collected under 11 themes and only two of these 11 subjects have positive "10.76%" and "Freedom" 4.61% positive themes. Looking at the theme, it is understood that the theme of "astonishment" and "anxiety" is the theme of the most likes with 18.46%. Later on, again, "deficiency, helplessness, ridiculous thought, ignorance, excitement, incomprehensibility and smallness" comes from.

Findings on the themes and metaphors developed by the undergraduate students of Turkish education about themselves during the speech: The metaphors which the students made about them in the preparation speech were collected under 10 negative themes and the four of them were "excitement" 5.9%, and others were "difference" 4.47%, "despair" 1.49, and "confusion" is 1.49%, respectively. The students often thought positively when making speeches, and developed metaphors there. "Expertise" theme is the most common theme with 38.8%. Later, it appears that the themes of "self-reliance, regularity, comfort, leadership, exploration" are seen. When preparing a speech, it is possible to see the comfort and confidence of the students' knowledge and preparation in the metaphors that they developed about themselves.

Results

It has been seen that undergraduate students of Turkish education have negative emotions and thoughts while they are unprepared and positive emotions and thoughts when they are ready to speak. When the metaphors developed by the students of Turkish education undergraduates were examined, 9 of them (84.63) were negative and 2 (15.37%) of the developed metaphors were positive. 6 of the 10 templates (86.65%) and other 4 templates were (13.35%) the positive

of the metaphors developed for the prepared speech were negative metaphors. As a result, students are more likely to speak poorly prepared speeches when they are inadequately prepared.

Suggestions

Preparatory and unprepared speaking activities should be done intensively with the activities and practiced by the students studying in Turkish education undergraduate programs.

In order to have the necessary information and infrastructure to make prepared and unprepared conversations, students should be able to make their reading and listening activities more efficiently.

Scientific studies should be conducted for the development of speech skills and the results of these studies should be put into practice.

Through the metaphorical study, the students should be guided by the emotions and thoughts they have experienced while preparing and unprepared speech.
